

IM²MEDIATE

Beeld van immigranten in de media: effecten ter reflectie

DUUR
 15/12/2016 - 15/03/2019

BUDGET
 596.849 €

PROJECT BESCHRIJVING

Het publieke debat in Europa wordt beheerst door de vluchtelingenkwestie: zowel regeringen, nieuwsmedia en de publieke opinie zijn steeds meer bezig met vluchtelingen die toegang wensen tot West-Europa. De publieke opinie is verdeeld (zo niet negatief) en over het algemeen niet of onjuist geïnformeerd en het integratiebeleid kan niet voldoen aan deze behoeften (zie MIPEX-resultaten). Dit project beoogt de dynamische wisselwerking tussen de mediavertegenwoordiging van de huidige niet-EU-immigrantensituatie te onderzoeken, met nadruk op de vluchtelingenkwestie enerzijds en de overheids- en maatschappelijke (re)acties anderzijds.

Het IM²MEDIATE-project combineert vier complementaire perspectieven met meerdere stakeholders:

1. Analyse van nieuwsmedia-inhoud en journalistiek cultuur
2. Studie van maatschappelijke reacties van het grote publiek
3. Studie van push / pull-factoren in migratie vanuit een vluchtelingenperspectief
4. Beleidsanalyse van nationale overheids(re)acties

Het doel van dit project is om de diverse publieke, beleids- en media-stemmen die in België over dit cruciale thema naar voor komen te inventariseren, het leren van praktijken in het buitenland (met een focus op Zweden) en aanbevelingen te formuleren voor een stimulerend integratiebeleid, alsook het verlagen van anti-immigratie en anti-vluchtelingen gevoelens.

1. Om de interactie en de potentiële sleutelrol van de media in deze complexe maatschappelijke materie te bestuderen, vergelijken we de mediaberichten van niet-EU-immigranten met een speciale nadruk op vluchtelingen (via inhoudsanalyses) in België (zowel Nederlandstalig als Franstalig) en in Zweden. Door hun nieuwsselectie en gate-keeping functie kunnen de media kiezen om mensen te verbinden of om verschillen te benadrukken. Het gebruik van frames en de reconstructie van de dagelijkse realiteit kan de publieke opinie vormen in termen van evaluatie van de huidige situatie en de noodzaak tot het nemen van passende beleidsinitiatieven. Zowel audiovisuele en online media zullen geanalyseerd worden; zowel tekstuele als visuele inhoud. Daarnaast zullen kwalitatieve diepte-interviews met journalisten dienen als reflecterende feedbackloop die de resultaten van de inhoudsanalyses aanvult. Vergelijkingen met beschikbare gegevens over de professionele cultuur van journalisten die invloed hebben op de mediaframing van immigranten worden toegevoegd.

2. Om de publieke opinie over niet-EU-immigranten en vluchtelingen te beoordelen, zal ons project een onderzoek uitvoeren met een representatief steekproef van volwassenen (18-65 jaar, die de Belgische bevolking nauwkeurig weerspiegelt op geslacht, SES en onderwijs) en adolescenten (15-18) in de onderzochte regio's. Om de potentiële banden tussen de inhoud van de media en de publieke opinie over de vluchtelingenkwestie te onderzoeken, wordt een experimenteel onderzoeksdesign uitgewerkt. Op basis van de inhoudsanalyses worden nieuwsberichten opgesteld met de geïdentificeerde frames en counter-frames om de potentiële effecten van de verschillende frames op de publieke mentale beelden te testen.

3. Naast de inhoudsanalyse en het publieke opinieonderzoek verzamelt ons team gegevens door middel van interviews met vluchtelingen in België om hun (mogelijk diverse) opvattingen over België en Europa inductief te identificeren en hun motieven te verkennen om dit land te kiezen als (tijdelijke) bestemming om zich permanent of voorlopig te vestigen. In het bijzonder wordt gekeken naar de rol van mobiele technologie en online sociale netwerken. Gebaseerd op het aantal asielzoekers in de EU (Eurostat), zullen we ons richten op respondenten die afkomstig zijn uit één van de volgende landen van herkomst: Syrië (29% van het totale aantal), Afghanistan (14%) en Irak (10%) (3 grootste groepen vluchtelingen). Gezien de maatschappelijke context van de studie, zullen problemen met betrekking tot religie belangrijke aandacht krijgen, bijvoorbeeld aan de hand van vragen die peilen naar waargenomen islamofobie en het potentieel van geloofsgerichte groepsidentiteiten. Verder zullen sociale netwerkanalyses worden uitgevoerd op de relevante sociale media platforms zoals Facebook en Twitter om vluchtelingenverhalen en de netwerken waaraan zij deelnemen in kaart te brengen. Daarnaast worden deze netwerken geanalyseerd die kunnen dienen tot het (her)opbouwen van sociaal kapitaal.

4. Een landenvergelijkende beleidsanalyse gebaseerd op beschikbare data zal extra aandacht schenken aan de verschillende benaderingen, successen en mislukkingen in het lokale vluchtelingen- en niet-EU-immigratiebeleid, alsook reflecties over media-inhoud en de publieke opinie als onderdeel van de multidimensionale aanpak van het onderwerp (mediastudies, antropologie, sociologie/demografie en beleidsstudies).

De onderzoeksresultaten worden gepresenteerd en besproken in ons opvolgingscomité en in ons uitgebreid netwerk van belangrijke stakeholders zoals scholen, jeugdwerkers en ngo's. Feedback zal worden gebruikt bij de formulering van aanbevelingen. Datasets en onderzoeksgegevens zullen op de website van onze project toegankelijk zijn. Onderzoeksresultaten worden gepubliceerd en gedeeld in een special issue van Communications: the European Journal of Communication Research, in een boek bij de Universiteit Leuven Pers en in een mobiele tentoonstelling met foto's en posters met onderzoeksresultaten, die verschillende openbare plaatsen zal aandoen, zoals scholen en ziekenhuizen.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Leen d'Haenens
Instituut voor Mediastudies (IMS) – KU Leuven
leen.dhaenens@kuleuven.be

Partners

Rozane De Cock
Brussels Center for Journalism Studies – KU Leuven
rozane.decock@kuleuven.be

Koenraad Matthijs
Family and Population Studies – KU Leuven
koen.matthijs@kuleuven.be

Jacinthe Mazzocchetti
Laboratoire d'Anthropologie Prospective – Université
Catholique de Louvain (UCL)
jacinthe.mazzocchetti@uclouvain.be

Kevin Smets
CEMESO - VUB
kevin.smets@vub.ac.be

François Heinderyckx
Centre de Recherche en Information et Communication
(ReSIC) – Université libre de Bruxelles (ULB)
francois.heinderyckx@ulb.ac.be

Ebba Sundin
Centre of Research on Welfare, Health and Sport –
Halmstad University Sweden
ebba.sundin@hh.se

LINKS

<http://soc.kuleuven.be/fsw/im2mediate>